

Ennakkokanta Tornion Vesi Oy:n lainatakaukselle

Konsernijaosto 22.01.2025 § 5
5530/02.05.03/2025

Valmistelija

Talous- ja rahoitusjohtaja Hepola Hanna

Tornion Vesi Oy:n vuoden 2025 talousarvion laadinnan yhteydessä on suunniteltu, että yhtiö ottaa lainaa 2 250 000 euroa vuoden 2025 aikana. Vuoden 2025 investointitaso tulee olemaan noin 2 590 500 euroa (netto), sisältäen toimitiloihin varatun 1 400 000 euroa. Olemassa olevia lainoja lyhennetään noin 1 147 781 eurolla. Liiketoiminnan rahavirta lisättyinä liittymismaksutuloilla ei riitä kattamaan sekä investointeja että lainojen lyhennystä. Yhtiön vuoden 2025 investointien rahoittamiseksi tulee yhtiön ottaa 2 250 000 euron laina. 850 000 euron osuus lainatarpeesta on kilpailutettu ja sille on haettu erikseen Tornion kaupungilta 100 % takaus.

Tornion Vesi Oy pyytää nyt Tornion kaupungin konsernijaostolta ennakkopäätöstä toimitiloihin tarvittavan 1 400 000 euron lainan 100 % takauksesta. Laina kilpailutetaan ennakkopäätöksen saannin jälkeen.

Kuntalain 129-131 §:ien tarkoituksena on kansallisella tasolla säätää menettelytavoista, joilla voidaan varmistaa, että päätös tai toimenpide on markkinaehtoinen ja että siihen ei sisälly valtion tukea. Tämä ei vapauta kuntaa siitä, että sen on kansallisissa säännöksissä tarkoitettuja päätöksiä tai toimenpiteitä tehdessään otettava huomioon, mitä Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklassa säädetään.

Valtiontukisäännökset on otettava huomioon kaikissa pykälän tarkoittamissa tilanteissa, siis myös myönnettäessä takauksia kuntakonserniin kuuluville tahoille.

Komissio on antanut tiedonannon SEUT 107 ja 108 artiklan soveltamisesta valtiontukiin takauksina. Tiedonannon 3.2 kohdan mukaan seuraavien edellytysten täytyminen riittää osoittamaan, ettei yksittäinen valtiontakausta ole valtion tukea:

1. lainanottaja ei ole taloudellisissa vaikeuksissa
2. takauksen laajuus voidaan myöntämishetkellä mitata asianmukaisesti
3. takaus ei kata enempää kuin 80 prosenttia lainasaamisen tai muun rahoitussitoumuksen määrästä
4. takauksesta maksetaan markkinaperusteinen hinta

Kaupungin myönnettäväksi esitettävä takaus ei vaaranna kaupungin kykyä vastata sille laissa säädettyä tehtävää. Takaukseen ei myöskään sisälly kuntalaissa tarkoitettua merkittävää taloudellista riskiä. Kaupungin edut turvataan esitetyillä ehdoilla.

Kuntaliiton vuonna 2017 annetun tulkinnan mukaan Tornion Vesi Oy:n toiminnassa on kysymys EU:n valtiontukisäännösten tarkoittamasta toiminnasta, mutta on mahdollista riippuen vesiyhtiön toiminnan luonteesta, laajuudesta ja asiakaskunnasta, että kysymyksessä on sellaisesta toiminnasta, johon ei sovelleta lainkaan EU:n valtiontukisäännöksiä sen vuoksi, että kysymys on alueellisesta luonnollisesta monopolista, mikäli vesiyhtiö on pidättäytynyt vain perinteiseen kunnalliseen vesihuoltotoimintaan.

Tornion Vesi Oy:n toiminta voidaan katsoa ei markkinoilla -tapahtuvaksi toiminnaksi eli ns. alueelliseksi luonnolliseksi monopoliksi. Tämän vuoksi EU:n valtioneuvoston päätökset eivät tule sovellettaviksi takausta myönnettäessä.

Tornion kaupunginvaltuuston 29.5.2023 § 48 hyväksymän omistajapolitiikan luvun 6 mukaan omavelkainen takaus voidaan myöntää koko lainan määrälle tai osalle lainan määrää. Kaupunki vaatii vastavakuuden myöntämilleen takauksille ja kunnan edut tulee turvata riittävän kattavalla vastavakuudella, joka määritellään tapauskohtaisesti. Lisäksi takauksesta peritään takauspalkkio, jonka määrä vahvistetaan tapauskohtaisesti ottaen huomioon yhtiön toiminnan luonne.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Kujala Jukka

Päätösehdotus

Konsernijaosto linjaa Tornion kaupungin ennakkokannan Tornion Vesi Oy:n lainatakaukseen.

Takauksen edellytyksenä on, että Tornion Vesi Oy antaa vastavakuuden takaukselle. Vastavakuudeksi vaaditaan ensisijaisesti rakennettava toimitila tai ulkopuolelta ostettava vakuus.

Lisäksi kaupunki perii vuosittain 0,5 %:n suuruisen takausprovision, joka lasketaan takausvastuun kohteena olevan lainan jäljellä olevasta pääomasta per 31.12. ja maksetaan määräytymisajankohtaa seuraavan tammikuun loppuun mennessä.

Päätös

Hyväksyttiin.
